

BUTLLETÍ INFORMATIU DE LA
UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

EXTENSIÓ UNIVERSITÀRIA

NÚM. 9 NOVEMBRE 1.986

La nostra llengua a la Universitat

La Universitat de les Illes Balears aprofita el començament del curs 1986-87 per donar un altre any la benvinguda als estudiants que s'hi incorporen i saluda totes aquelles persones que col·laboren en l'engrandiment de la nostra cultura i en el desenvolupament científic i tècnic de les nostres Illes.

El nom de la nostra Universitat ja ens indica que no es vol limitar a ser una Universitat "a" les Illes sinó una Universitat "de" les Illes. Aquest matís no és negligible: significa que no volem que la nostra Universitat sigui un esglaó en la carrera funcional del personal que hi roman, ans al contrari, volem que sigui l'expressió més avançada d'un poble que, per raons històriques prou conegudes, ha vist com anava mençant l'empenta de la seva llengua i de la seva personalitat diferenciada. Només des d'aquesta perspectiva s'entén l'esforç de totes aquelles persones i institucions que ens fan costat. Per això no podem perdre de vista que les disciplines que s'imparteixen a les nostres aules tenen com a objectiu, més que potenciar brillants carreres personals, elevar i prestigiar el nivell científic de la nostra col·lectivitat i dotar-la de confiança en si mateixa i en la seva capacitat d'evolució autònoma i solidària.

Des d'aquesta vocació permanent de servei al país i a la nostra cultura, la Universitat de les Illes Balears es felicita de l'aprovació unànime, la primavera passada, de la Llei de Normalització Lingüística al Parlament de la nostra Comunitat Autònoma. Aquesta disposició, que completa el marc legal relatiu a la llengua pròpia de la nostra Universitat, trobarà en els membres de la nostra institució els més entusiastes col·laboradors. No podria ser altrament quan en els nostres propis Estatuts (article 5) s'afirma que "la Universitat normalitzarà l'ús del català en l'àmbit de les seves competències". El Claustre universitari de dia 4 de juny de 1986 va aprovar, coherentment amb aquests antecedents, una proposta de normalització lingüística. A fi i efecte que aquesta normalització sigui aviat un fet, serà bo recordar la selecció de normes legals que s'adjunten a continuació i que, sense perjudici dels drets que emparen l'ús d'altres llengües, garanteixen que tots aquells que vulguin fer ús de la llengua pròpia de la nostra Comunitat Autònoma no trobaran cap dificultat en l'execució dels seus drets i es veuran en tot moment encoratjats per aquesta institució i per les autoritats acadèmiques que la representen.

CONSTITUCIÓ ESPANYOLA

La Nació espanyola, amb el desig d'establir la justícia, la llibertat i la seguretat i de promoure el bé de tots els qui la integren, en ús de la seva sobirania, proclama la voluntat de:

(...)

Protegir tots els espanyols i els pobles d'Espanya en l'exercici dels drets humans, les seves cultures i tradicions, llengües i institucions.

(Preàmbul)

La riquesa de les diferents modalitats lingüístiques d'Espanya és un patrimoni cultural que serà objecte d'especial respecte i protecció.

ESTATUT D'AUTONOMIA DE LES ILLES BALEARS

La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà,

juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial. Tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la i ningú no podrà ésser discriminat per causa de l'idioma.

(Art. 3)

ESTATUTS DE LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

La llengua catalana, pròpia de la Universitat de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, caràcter de llengua oficial, i tots els membres de la Universitat tenen el dret d'utilitzar-la. La Universitat normalitzarà l'ús del català en l'àmbit de les seves competències.

(Art. 5)

(...)

LLEI DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Són, per tant, objectius de la Llei (de Normalització Lingüística):

- a) Fer efectiu l'ús progressiu i normal de la llengua catalana a l'àmbit oficial i administratiu.
- b) Assegurar el coneixement i l'ús progressiu del català com a llengua vehicular en l'àmbit de l'ensenyament.
- c) Fomentar l'ús de la llengua catalana en tots els mitjans de comunicació social.
- d) Crear la consciència social sobre la importància del coneixement i l'ús de la llengua catalana per tots els ciutadans.

(Art. 1)

1.- La llengua catalana és la llengua pròpia de les Illes Balears i tots tenen el dret de conèixer-la i d'usar-la.

2.- Aquest dret implica poder adreçar-se en català, oralment o per escrit, a l'Administració, als organismes públics i a les empreses públiques i privades. També, implica poder expressar-se en català a qualsevol reunió i desenvolupar en aquesta llengua les activitats professionals, laborals, polítiques, sindicals, religioses i artístiques, així com rebre l'ensenyament en català i rebre-hi informació a tots els mitjans de comunicació social.

3.- Les manifestacions en llengua catalana, en forma oral o escrita, pública o privada, produeixen plens efectes jurídics i de l'exercici d'aquest dret no pot derivar cap requeriment de traducció ni cap exigència dilatòria o discriminatòria.

4.- Ningú no podrà ésser discriminat per raó de la llengua oficial que empri.

5.- Les modalitats insulars de la llengua catalana seran objecte d'estudi i protecció, sense perjudici de la unitat de l'idioma.

(Art.2)

El català, com a llengua pròpia de les Illes Balears, és oficial a tots els nivells educatius.

(Art. 17)

Els professors i alumnes en els centres d'ensenyament superior tenen el dret a emprar oralment i per escrit la llengua oficial de la seva preferència.

(Art. 25.2)

ACORD DEL CLAUSTRE UNIVERSITARI

Excms. i ll. Ims. Srs.:

El passat Claustre de dia 4 de juny de 1986 va

aprovar una moció presentada per noranta-un claus-trals on s'instava el Consell Executiu i la Junta de Govern perquè es dugués endavant la normalització lingüística, en aquets termes:

EXPOSICIÓ DE MOTIUS:

Els Estatuts de la Universitat de les Illes Balears, al seu Preàmbul i als seus articles 2, 4, 5 i 6, estableixen de manera palesa i clara que la normalització lingüística i cultural de la Universitat és un dels seus objectius prioritaris. Fidel a l'imperatiu legal i al mateix esperit de la norma cabdal de la nostra institució, així com a la responsabilitat social que deriva de la disposició addicional segona de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears i al fet que això fa que la Universitat sigui una referència obligada de totes les Institucions pel que fa a llur normalització, el Claustre

ACORDA:

1) Instar el Consell Executiu perquè la tasca de normalització es dugui endavant dins tots els àmbits universitaris, amb tots els respectes als drets individuals que calguin, tant en els aspectes orals com en els aspectes escrits, i a aquests efectes prengui les mesures oportunes.

2) Instar la Junta de Govern perquè compleixi i faci complir aquest mandat.

3) Sol·licitar al Consell Social que habiliti els crèdits necessaris, tant de material com de personal, perquè el Consell Executiu pugui fer complir el mandat d'aquest acord, en particular amb la creació d'un servei de normalització, traducció i correcció amb els mitjans de personal i econòmics suficients.

4) Facultar el Consell Executiu que, dins el marc d'aquest acord i dins les seves competències, proposi i prengui les mesures que consideri oportunes per dur-ho a bon fi, i que presenti, en el termini d'un any, un document amb els avenços fets que haurà d'aprovar el Claustre.

Us ho comunic perquè en prenguen coneixement i tenguí els efectes que corresponguin.

Palma de Mallorca, 4 de juny de 1986.

El Rector, Nadal Batle.

Excms. i ll. Ims. Srs. membres del Consell Executiu i de la Junta de Govern.

Parl des d'un lloc que jo no sé

per Teresa Riera

L'evolució dels ordinadors

El primer ordinador electrònic va ser l'ENIAC (Electronical Numerical Integrator and Computer), construït a la Universitat de Pennsilvània entre 1943 i 1946 sota la direcció d'un fill, John N. Manly (mort el 8 de gener de 1980 als 72 anys), l'enginyer J. Presper Eckert. La diferència radical entre el Mark I i l'ENIAC consistia en el fet que, excepte pels a les operacions d'entrada i sortida, aquest darrer no disposava de cap...

tenir en compte aquest detall, ja que, com es veurà més endavant, la importància econòmica de les empreses dedicades a la construcció d'ordinadors electrònics creixerà des d'aquest moment fins a situar-les en els primers llocs de la classificació dels sectors industrials.

L'empresa constructora de l'ENIAC-C-1 se va

Welcome, welcome, welcome a les aventures dels sabers!!!

(Lletra oberta als estudiants novells)

Estimades totes nines i nins que començau els estudis i els plers a la Universitat de les Illes Balears (UIB per als íntims). Per insistències molt diverses i una secreta vena morbosa he decidit picar amb lletres de motlle aquest Welcome que tens entre els cons i bastons de ta mirada. Saps qui som a hores d'ara? No? Doncs *podria esser Dona UIB*: un femení institucional que va néixer com a concepte per les engiresadatmitjanques com a espai poli-fònic i plural on hi havia un tràfic marxós, continu i inacabable de sabers. S'hi ensenyaven els coneixements que els humans havien adquirit des que la primera moneia va esdevenir *Homo sapiens*, s'hi feien recerques i investigacions dins les nombroses branques de l'arbre de les ciències, de les arts o tècniques, de la cultura tota, s'hi intercanviaven i es conjugaven mestries d'indrets diferents del planeta, s'hi practicava el col.loqui, el circumloqui, la lliçó magistral, la discussió apassionada, l'escriptura nova i singular, la pràctica d'un procés civilitzadori d'una atmosfera humanitzadora... En Ramon Llull podria esser un bon emblema de professor universitari per un cantó i de fundador d'espais universitaris per l'altre. Emperò amb el temps i els mals costums la universitat va anar perdent molts dels seus trets més essencials, més definidors, i es convertí en una institució unitària, funcional, burocratitzada, amb una sèrie de malures cervellsecadores de la saba dels sabers. Felicitment, per motius molt complexos entre els quals destacaré un esperit d'independència autonòmic *avant la lettre*, la universitat de l'Estat espanyol es conjuga en plural i la UIB té un conjunt de singularitats que li donen un *glamour* de privilegi. El fet d'esser una universitat petita i jove emblemàtica unes potencialitats per a desenvolupar, literalment i en tots els sentits. Una frescor d'infraestructures neuronals i espacials que permeten disposar d'una col.lecció d'individualitats docents molt aprofitables (breu, *explotables*) i d'uns laboratoris, biblioteques, tecnologies, que són els bastiments de qualsevol recerca universal. Vet aquí el mot: universalitat del treball universitari. Vet aquí el símbol: passió pel saber i per la recerca de més saber. Vet aquí el desig: difusió d'aquests sabers o la seva recerca arreu arreu. Com podeu llegir, la UIB pot donar per a molt, emperò, si tu no dones, si tu no funciones, si tu no fas, tot restarà lletra morta i espai estèril. No he dit res de l'empenta de llibertats i autoctonies que la Llei de Reforma Universitària ha possibilitat, malgrat que totes les lleis són pures eines inacabades que cal *humanitzar* (i quan dic humanitzar ho faig amb un sentit tan senzill i estricte com quan et poses un vestit nou i l'humanitzes duent-lo, sentint-lo, fent-lo teu).

I qui diu la LLei, diu els Estatuts aprovats el curs passat per un Claustre Constituent format per representants de tota la Tribu Universitària que són una eina, manufacturada pels qui fan i habiten la UIB, per omplir-la d'una atmosfera, d'un disseny, d'unes possibilitats de funcionament flexibles, riques, disseminadores d'ensenyaments i catalitzadores d'interrogants, de descobriments i, sobretot, d'aventures dins la jungla infinita de la sapiència. Nina i nin que trepitjau per primera vegada aquets humus, aquets campus, aquest laboratoris, aquest llenguatges, aquest butlletí, heu de saber que ja sou carn d'universitat amb la teringa llarga de sentits gustosos que això comporta i de sentits d'esforç i de discerniment i de voluptuositats... Nina i Nin, benvinguts als riscs i a les joies dels sabors que la pràctica dels sabers us donaran, benvinguts a la guerra dels llenguatges com a aprenentatge, a la pau de les recerques com a passió...

GRÀCIES, SENYOR MARAVALL

Benvolgut senyor ministre:

El motiu d'aquesta carta és, en primer lloc, felicitar-vos molt efusivament per la millorada política de beques que el Ministeri, que tan acuradament dirigiu, porta a terme; l'ampliació d'aquests ajuts ha permès a humils estudiants com jo continuar en aquesta il·lustríssima Universitat balearica els estudis que — només Déu sap amb quina dilecció — vaig iniciar a Bolonya i París.

Emperò — i ja deia Obduli de Penyaforça que sempre hi ha d'haver un emperò — la vostra actuació sembla tenir l'envestida d'ase i l'arribada de somera: tant els meus companys com jo ens hem trobat amb la sorpresa que el vostre Ministeri ens considera becaris per a segons què, però, per a segons què no. M'explicaré: alguns amics m'encoratjaren a seguir amb ells uns estudis que, indefectiblement, m'havien de ser tan profitosos com els de 5^è. D'Història que cursava; i m'hi vaig avenir, allixonat pel desig de saber cada pic més, i quan em vaig dirigir a fer efectiu el pagament de la matrícula una senyoreta molt amable em sobtà dient-me que els becaris no en pagàvem, ja que les despeses anaven a compte vostre. "Quina gentilesa!", vaig pensar; no era aquest, digueren, el vostre comportament habitual, per la qual cosa em resulta difícil descriure-us l'alegria que em vàreu proporcionar.

Emperò — i ja deia Obduli de Penyaforça que sempre hi ha d'haver un emperò — sembla ver que *Homo proponit, sed Deus disponit*: Els *idus* de març portaren una missiva que pertorbà la pau del nostre monestir: "La exención de tasas académicas de que disfrutaban los alumnos becarios de quinto curso de carrera no se extiende a la tasa del curso de Aptitud Pedagógica, y, en consecuencia, esta Dirección General no compensará a las Universidades por las tasas no ingresadas por

tal concepto". Per això, l'I C E d'aquesta Universitat ens pregà que abonàssim les 10.800 pessetes de matrícula — la mar, creis-me, com més té més brama — "a la mayor brevedad posible".

Crec, sens dubte, que — com deien els nostres majors —, de la desgràcia de Judes, sant Macià tragué ventura. Per ço vull trametre-us les més expressives gràcies, senyor, per la vostra sempre sàvia decisió: gràcies, idò, per haver-nos mantingut durant alguns mesos entre la candidesa i la ingenuïtat pròpies de la nostra condició d'estudiants; gràcies, idò, per haver-nos despertat del dolç somni i haver-nos retornat a les arbitrarietats de sempre, que ens recorden que a l'ensenyament universitari — com a tants d'altres llocs — el "cambio" sembla que arribarà quan l'ase serà mort de rialles; gràcies, en definitiva, perquè manteniu l'actitud sempre digna i coherent que tot governant ha de demostrar vers els seus administrats: com ho diria..., generosament gativa, sincerament embullosa, enlluernosa... fosca.

Emperò — i ja sabeu què deia Obduli de Penyaforça — una altra vegada no empreu, si voleu, aquests mètodes enganyívols amb un pobre monjo estranger com jo... Al Continent, on vós i jo vivim, més enllà del braç de mar que ens uneix i ens separa del més bell regne enmig de la mar, encara recordem aquelles paraules de Pau de Tars: "La veritat us farà lliures". No ho oblideu.

Déu vos guard per molts d'anys.

GUILLEM DE BASKERVILLE
(per la transcripció: Bartomeu Orell)

1. L'autor parla, possiblement, del C A P (Curs d'Aptitud Pedagògica). (N. del T.)

Parl des d'un lloc que jo no sé

(ve del núm. 8)

per Teresa Riera

L'evolució dels ordinadors

El primer ordinador electrònic va ser l'ENIAC (Electronical Numerical Integrator and Computer), construït a la Universitat de Pennsilvània entre 1943 i 1946 sota la direcció d'un físic, John N. Manchly (mort el 8 de gener de 1980 als 72 anys), i l'enginyer J. Presper Eckert. La diferència radical entre el Mark I i l'ENIAC consistia en el fet que, excepte per a les operacions d'entrada i sortida, aquest darrer no disposava de cap mecanisme mòbil, ja que les operacions d'emmagatzematge, càlcul i control de seqüències d'operacions es feien per circuits electrònics. Mantenir en funcionament l'ENIAC era una gesta per la gran facilitat amb què en fallaven les vàlvules, obligades a treballar a altes temperatures a causa de la calor. Expliquen que, cada vegada que es posava en marxa, els llums de la zona oest de Filadèlfia experimentaven un evident descens i generalment es fonien tres o més vàlvules de la màquina, que calia localitzar i canviar.

Amb tot, s'havia fet un gran pas pel que fa a la velocitat, ja que l'ENIAC era capaç de fer en una hora el que el Mark I hauria fet en una setmana. En el seu disseny original l'ENIAC era incapaç d'emmagatzemar diferents programes; per passar dels uns als altres els enginyers havien de modificar part dels circuits de la màquina amb la finalitat que aquesta efectués les operacions que calien per a solucionar un problema específic. Un dels matemàtics més importants del segle, John Von Neumann (1903-1957), quan li explicaren el projecte ENIAC durant la seva visita a l'Aberdeen Proving Ground l'estiu del 1944, quedà fascinat i començà a treballar en el disseny d'un ordinador en què es pogués canviar el programa sense necessitat de revisar els circuits.

El primer es va posar en marxa a la Universitat de Cambridge, Anglaterra, el 1947, i portà el nom d'EDSAC, encara que s'havia dissenyat primer l'EDVAC a la Universitat de Pennsilvània, però la construcció d'aquest darrer es va retardar molt pel fet que els professors Eckert i Manchly van deixar la Universitat per muntar una empresa privada dedicada a fabricar i comercialitzar ordinadors electrònics.

L'any 1947 fundaren l'Eckert-Manchly Computer Corporation i, com a fruit del seu treball, a mitjan 1951 aparegué l'UNIVAC I. Es tractava encara d'una màquina elaborada per encàrrec, però era també el primer ordinador no construït per una universitat sinó per una entitat privada amb finalitats lucratives. Cal

tenir en compte aquest detall, ja que, com es veurà més endavant, la importància econòmica de les empreses dedicades a la construcció d'ordinadors electrònics creixerà des d'aquest moment fins a situar-les en els primers llocs de la classificació dels sectors industrials.

L'empresa constructora de l'UNIVAC I no va poder suportar els problemes financers provocats per les grans inversions efectuades i hom la va vendre a l'Sperry Rand. Malgrat l'avantatge inicial que havia obtingut en el mercat d'ordinadors, l'UNIVAC no va poder mantenir la seva hegemonia davant del progrés d'IBM, encara que aquesta empresa no va presentar al mercat un ordinador de potència i rendiment acceptables fins el 1956: el 705, que malgrat tot continuava essent inferior en alguns aspectes a l'UNIVAC.

A partir d'aquest moment cal deixar de parlar d'inventors individuals per començar a fer-ho de grans corporacions. La raó és senzilla: els ordinadors es componen de parts electròniques i mecàniques tan complexes que escapen a la capacitat de qualsevol persona individual.

Els diversos ordinadors apareguts des de la dècada dels 50 s'han classificat, en la mesura de la seva evolució, en tres generacions.

La primera generació d'ordinadors correspon a la continuació immediata dels prototipus construïts a les universitats dels Estats Units i Anglaterra. Aquests no es van arribar a introduir gaire en el món del seu temps, ja que els seus eventuals compradors no estaven preparats ni tècnicament ni sociològicament per utilitzar-los, la qual cosa explica que els primers aparells anessin, en certa manera, orientats a aplicacions científic-militars.

Respecte a les tècniques constructives, els ordinadors de la primera generació es caracteritzen per la utilització de vàlvules de buit, que donaren pas als transistors.

Durant la dècada dels cinquanta es va començar a veure més clar el futur dels ordinadors i les grans corporacions americanes van anar agafant confiança en l'esdevenidor del nou sector econòmic de la Informàtica. Aquest canvi de mentalitat suposà millors inversions en la investigació de noves tecnologies constructives, i el llançament de producció en sèrie.

En aquesta època les investigacions en electrònica continuen, i s'aconsegueixen èxits tan importants com el descobriment del transistor (dispositiu electrònic que serveix per a rectificar i ampliar impulsos elèctrics), que el 1956 va fer guanyar el Premi Nobel de Física als tres investigadors que el van construir.

Els transistors substitueixen amb avantatges les vàlvules de buit: són més petits, més resistents, poden operar amb voltatges més baixos (per tant, utilitzen més eficaçment l'energia), són més barats i més fàcils de produir en grans quantitats.

Van permetre augmentar la potència i velocitat dels vells ordinadors. El transistor és l'element que diferencia els ordinadors de la segona generació dels models anteriors. Les màquines eren més petites, més ràpides i més fiables que les primeres. A partir d'aquest moment l'ordinador s'imposa en el món dels negocis i es produeixen els primers grans èxits comercials.

La implantació d'aquests ordinadors va ser tal que, mentre el 1950 el nombre d'ordinadors que figuraven al món es podia comptar amb els dits d'una mà, cap el 1965 el valor de tots els instal·lats s'elevava ja a uns 4.000 milions de dòlars.

En aquest període l'electrònica continua en plena efervescència i es fan grans avenços en el camp dels *circuits integrats*, cosa que suposa que, en lloc de fabricar transistors aïllats i cablejats entre si per formar un circuit, es graven tots els components i connexions necessaris per a aquests circuits en una sola pastilla de silici fent servir tècniques fotogràfiques. Així neix la tercera generació d'ordinadors.

L'ús de circuits integrats va permetre en molt poc temps reduir la mida dels circuits. El 1974 es van aconseguir circuits integrats amb més de 20.000 components en només 5 mil·límetres quadrats.

D'aquesta forma s'aconseguí que la unitat central de processament d'un ordinador moderadament potent es pogués col·locar en uns quants circuits integrats en lloc d'ocupar tota una sala.

Poder disposar d'una màquina tal que les seves capacitats operatives fossin independents de la seva estructura constituïa una solució molt atractiva. Si a això s'hi afegia que aquesta màquina pogués realitzar qualsevol tipus de funció sense necessitat d'efectuar

canvis en la seva estructura, la solució es convertia en ideal. Així, el microprocessador sorgeix de la cerca d'aquesta solució alhora que s'aprofita de les possibilitats de fabricació de circuits amb una elevada densitat d'integració.

El microprocessador porta, per a molts, a la quarta generació: en tan sols uns quants anys ha aconseguit una implantació social molt forta i un gran impacte que està canviant l'estructura de la nostra societat, ja que altera els mètodes d'aconseguir i usar la informació, de comunicació i de treball. Els nous projectes de la cinquena generació fan preveure que la riquesa de les nacions no dependrà només dels recursos naturals i dels productes manufacturats sinó també, i molt principalment, de la informació, els coneixements i la intel·ligència. És perfectament possible que en un futur la humanitat hagi "creat" màquines intel·ligents: el que no sabem és quan serà. Sembla clar, però, que en aquest futur la vida serà molt diferent d'ara. L'ordinador gestionarà la nostra pròpia informació, filtrarà el que no ens interessi i ens mantindrà alerta sobre el que ens interessa. L'ordinador podrà intervenir en les nostres decisions, suggerint-nos línies d'acció i fent-nos veure les possibles conseqüències que se'n poden derivar. Utilitzarà coneixements de medicina, dret, etc..., per actuar com a ajudant i conseller, i controlarà robots que faran feines desagradables, perilloses, etc..., per a les persones. Però les promeses de la Intel·ligència Artificial encara van més lluny: es creu que l'ordinador servirà per a elevar l'intel·lecte i la creativitat humans fins a nivells insospitats i augmentarà, en definitiva, el poder mental analògament com la màquina de vapor va augmentar el poder físic.

Lectures recomanades

- (1) BODEN, M., *Artificial Intelligence and Natural Man* (New York, Basic Book, 1977).
- (2) FEIGENBAUN, *La quinta generación* (Ed. Planeta).
- (3) LÓPEZ DE MÁNTARAS, R. "La intel·ligència artificial: des dels orígens fins al futur", *(Ciència)*, 31, 3, 600-608, 1983.
- (4) MESQUIDA, B., *Notes de temps i viceversa*. Poemari (Manacor 1981).
- (5) SALES, T., "Història de la Informàtica", *Novati-ca*, 34, 1980, 5-53.
- (6) TRILLAS, E., *Conjunts borrosos* (Ed. Vicens Vives, Barcelona, 1980).
- (7) "Mundo científico", *Especial Inteligencia Artificial*, 53, diciembre 1985.

UN PRIMER INTENT DE CARACTERITZAR GENÈTICAMENT EL COL·LECTIU HUMÀ (ALUMNES, PROFESSORS I PAS) DE LA UNIVERSITAT DE LES ILLES BALEARS

L'observació de les diferents característiques que presenten les poblacions humanes ha preocupat algunes persones des de l'antiguitat. Dins aquest segle, el desenvolupament de la Genètica ha permès enfocar aquesta preocupació en termes d'estudi de la variabilitat, pel que fa sobretot a la seva quantificació i a algunes raons que poden explicar-la.

Quan vàrem plantejar-nos, dins el programa de l'assignatura Evolució que s'imparteix a la llicenciatura de Biològiques, la possibilitat de fer unes pràctiques diferents, vàrem trobar adequat fer un primer intent d'estudiar el nivell de variabilitat de les poblacions mallorquines. Què millor que començar per nosaltres mateixos; i així vàrem iniciar la tasca de veure quina variació, segons certes característiques, trobàvem a la població de la nostra Universitat.

El curs 1982-83 va fer-se un primer intent d'estudi, però la major part de la feina es va dur a terme durant el curs 1984-85. Tots els alumnes, en aquests moments ja llicenciats, que figuren al final del treball són responsables de la feina presentada, i volem agrair als dels cursos 1982-83 la seva aportació inicial.

Volem reconèixer i agrair el suport econòmic que ens ha donat l'ICE.

Hem estudiat una mostra d'aproximadament 600 individus (el nombre oscil·la lleugerament d'una característica a una altra) d'ambdós sexes, que podem desglossar en dos grups: grup d'alumnes (N=490) majoritàriament de la Facultat de Ciències, alguns de la Facultat de Filosofia i Lletres i en menor proporció de la Facultat de Dret: la situació del Campus i la bona disposició dels alumnes de Ciències (no trobada en el mateix grau a d'altres Centres) en són els responsables; l'altre grup (N=110) està format per professors i personal no docent en la seva pràctica totalitat de la Facultat de Ciències. N'hem estudiat 14 característiques, algunes d'un tipus d'herència mendeliana senzilla, d'altres, de més complexa, i algunes de les quals, tot i admetent que tenen una alta heretabilitat, no en coneixem la forma de transmissió de pares a fills. Són les següents:

Pel que fa als cabells:

1) **Cabells roigs:** El color vermell està determinat per un gen autosòmic d'herència recessiva. S'han considerat dues classes fenotípiques: presència o absència del caràcter.

2) **Cabells arrissats:** Un gen autosòmic recessiu

controla la forma dels cabells (en modificar la seva secció).

3) **Punxa de vídua:** La implantació dels cabells en el front pot presentar una forma horitzontal o formar una sortida en punxa cap al front, que s'anomena punxa de vídua. Es tracta d'un gen amb un tipus d'herència dominant.

4) **Color dels ulls:** Es tracta d'un caràcter complex, però nosaltres solament hem determinat dues alternatives: ulls blaus-ull no blau (tots els altres colors plegats). Els ulls blaus tenen herència autosòmica recessiva.

5) **Lòbul de l'orella:** Aquesta part de l'orella (on normalment es porten les arracades) es pot trobar lliure o aferrada a la cara. El lòbul aferrat s'hereta recessivament.

6) **Clotet en el mentó:** És una característica ben coneguda que s'hereta recessivament, és a dir, dos pares amb clotet tendrien fills amb la mateixa característica.

7) **Capacitat per enrotllar la llengua de manera vertical:** La produeix una forma d'envorament de dos músculs transversos, que són els únics dels dèset que té la llengua que no s'insereixen a l'os hioide. Hi ha gent que la té i d'altra que no: la seva forma d'herència no està clarament determinada.

Respecte a les mans, hem observat tres característiques:

8) **Presència de pelets a la segona falange dels dits,** que ve determinada per un gen autosòmic dominant.

9) **La capacitat que, en creuar les mans,** els dits de la dreta es col·loquin damunt dels corresponents de l'esquerra, o al revés. (El fet de ser dretà o esquerrà és més complex per anomenar així aquesta característica). No sabem exactament de quin tipus d'herència es tracta.

10) **El fet de tenir el dit índex més o menys llarg que l'anular** és una característica molt particular. Sembla ésser que la seva forma d'herència depèn del sexe, de manera que l'índex més llarg que l'anular seria la manifestació d'un caràcter dominant en les dones i recessiu en els homes.

Hem estudiat dues característiques de tipus quantitatiu:

11) **L'alçada** i 12) **El pes.** La primera presenta una determinació clarament genètica, demostrada en els estudis fets a bessons univitel·lins, mentres que la se-

gonal té una clara influència de l'ambient. El pes, a part d'una predisposició genètica, depèn fortament de la dieta alimentària, com tothom ha pogut comprovar. Els dos caràcters, si es consideren els sexes per separat, presenten una distribució de tipus normal, que ens permet de calcular-ne la mitjana i la variació: si els considerem plegats, la distribució és de tipus bimodal. En termes mitjans, els nois de la Universitat de les Illes Balears són 8 centímetres més alts que les noies, i el conjunt dels universitaris tenen una alçada propera a 1,70 metres. Respecte al pes, hem de dir que no hem utilitzat la bàscula per a cada un, i hem confiat que els valors que han manifestat els individus són vertaders: donem les dades amb la sospita que els grassos no hagin dit que són més prims i al revés. (Hem descartat les dades que amb una ullada al subjecte es veia que no eren reals). Els nois de la Universitat pesen aproximadament 14 quilos més que les noies, i la mitjana del conjunt està per sobre dels 60 quilos.

Deixem constància que el col·lectiu femení és més uniforme (les distribucions són més petites) que el conjunt masculí, en què es dona un marge més ampli de variació per a les dues característiques.

També hem estudiat amb quines freqüències es presentaven els grups sanguinis més coneguts: 13) **Sistema ABO** i 14) **Sistema Rh**. Per a aquest darrer caràcter només hem observat la disjuntiva positiu (A), donat per l'al·lel D, i negatiu (-), donat pel genotip recessiu dd.

Consultant la bibliografia trobem estudis sobre poblacions universitàries de Granada, Catalunya, Astúries i Madrid (per a aquest darrer lloc són sobre estudiants, però no universitaris). Si comparem la nostra població amb aquelles, per les característiques genètiques comunes amb les de la nostra anàlisi, podem observar que l'afinitat genètica és molt alta amb Catalunya, i després vénen Astúries i Madrid: la població genèticament més allunyada és la de Granada.

Universitaris tipus

Tenen... punxa de vídua	31.5%
lòbul orella aferrat	32.9%
pèls 2na falange	41.2%
ulls blaus	14.6%
cabells roigs	1.5%
cabells arrissats	21.2%
clotet mentó	14.6%
capacitat enrotllar llengua	63.2%
capacitat creuar mans (DI)	75.5%
grup sanguini A	47.6%

grup sanguini B	9.1%
grup sanguini AB	5.9%
grup sanguini O	37.4%
Rh positiu (A)	80.5%

	Dones	Homes
fan	1.64 A 0.14 m	1.76 + 0.18 m
pesen	53.84 A 0.14 Kg	67.88 + 0.19Kg
índex més curt que l'anular	68.7 %	72.0 %

Bibliografia:

- EGOCHEAGA, J. (1980), "Revista Facultad Ciencias Oviedo", vol. XV-XVI: 127-136.
 HERNÁNDEZ, M. (1980), "Trabajos de Antropología", vol. XVIII : 199-203.
 LUNA, F. (1983), "Trabajos de Antropología", vol. XIX, núm. 2 : 133-142.
 PONS, J. (1961), Hand clasping (Spanish data) Ann. Hum. Genet. 25 : 141-144.
 VARELA, T.A. (1972), "Trabajos de Antropología", vol. XVI : 157-164.

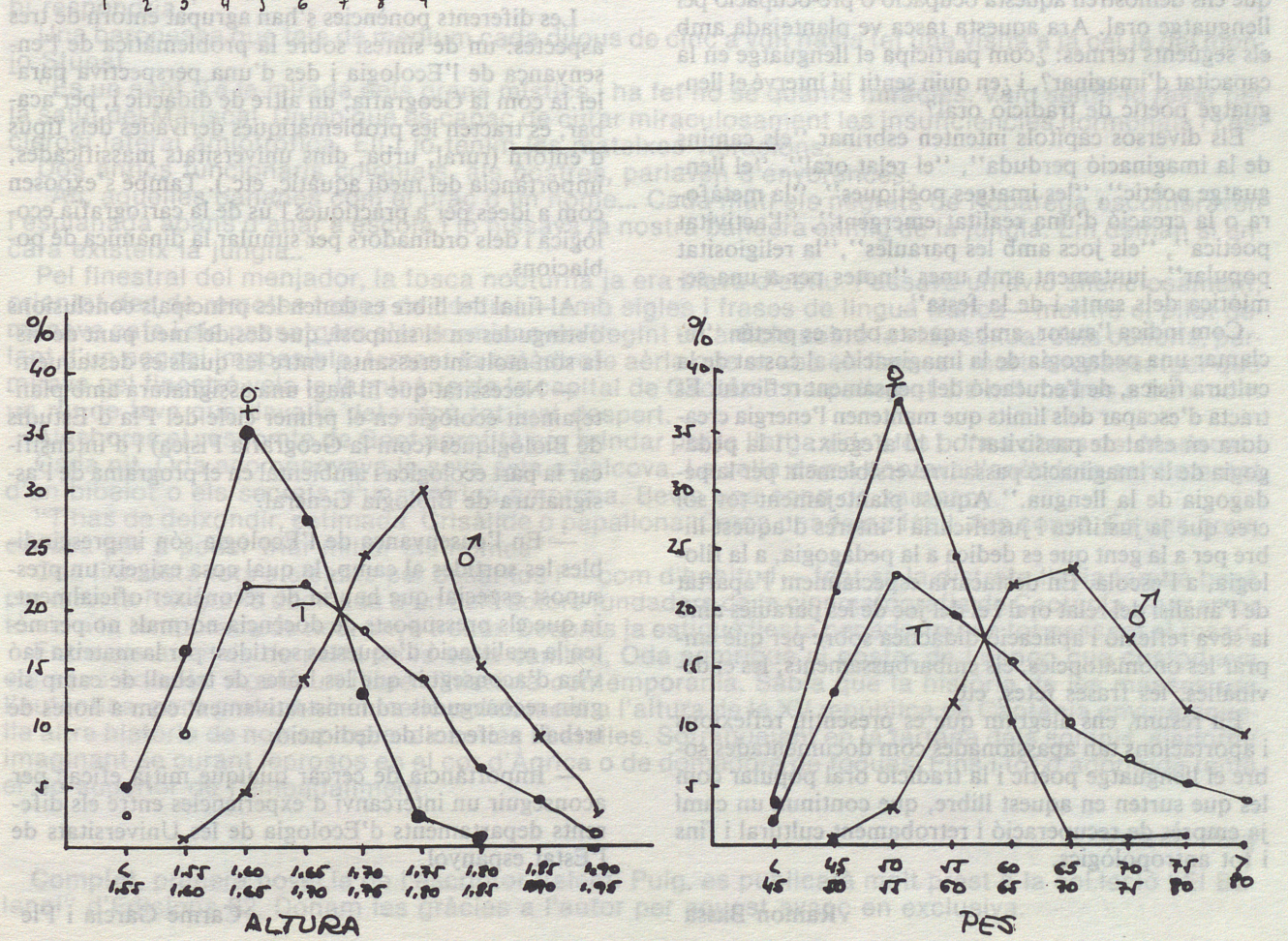
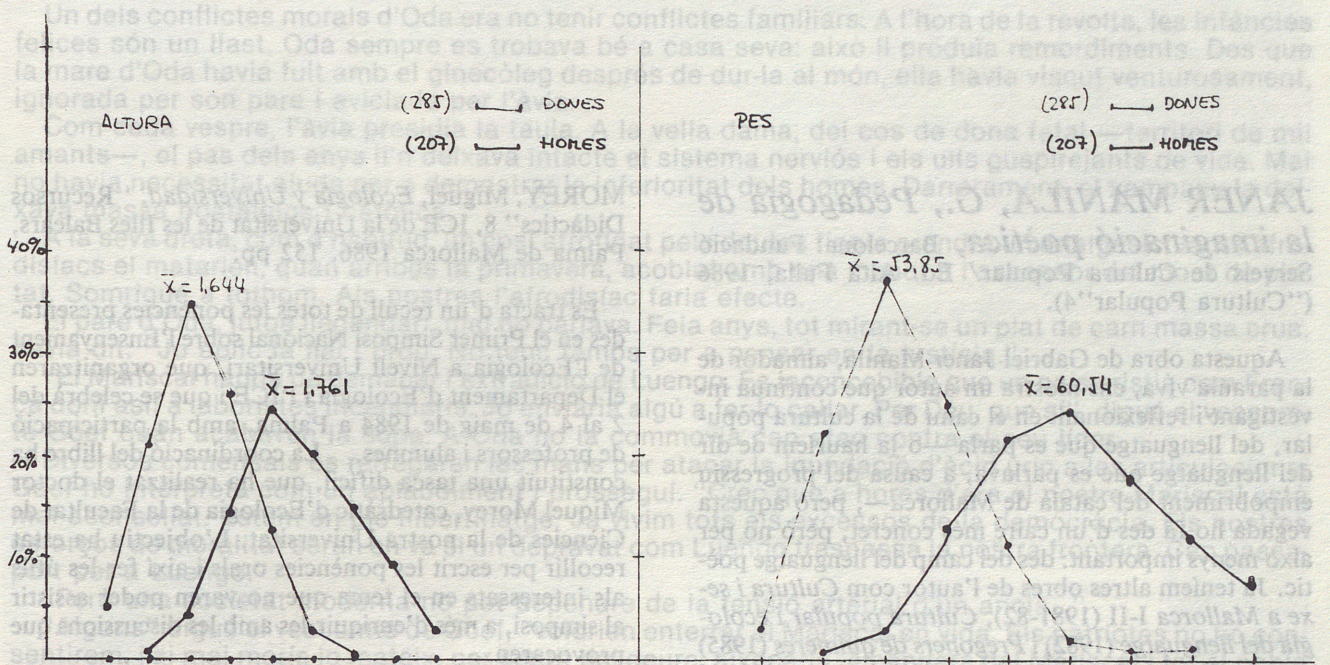
M. Ramon DBCS

C. Ponsell, B. Fernández, M. López del Amo, M.P. Tomàs, M.J. Rotger, J. Vadell, J. Lliteras, J. Pascual, T. Lladó, M. Ribas, T. Franco.

Glossari:

- Al·lel** : qualsevol de les formes que pot presentar un gen.
Autosòmic : es diu d'un caràcter lligat a un cromosoma no sexual.
Codominant : quan, en trobar-se en heterozigosi, els dos al·lells es manifesten a la vegada.
Dominant : es diu de l'al·lel que es manifesta en trobar-se en heterozigosi i tapa la manifestació de l'altre al·lel.
Gen : fragment d'ADN que porta informació per a una característica.
Heredabilitat : component hereditari d'un caràcter.
Heterozigot : individu que porta els dos al·lells diferents per a un cert gen.
Homozigot : individu que porta els dos al·lells iguals per a un cert gen.
Locus (plural loci) : lloc físic del cromosoma on es troba un gen.
Lligat al sexe : es diu d'un gen que es troba en els cromosomes sexuals.
Recessiu : es diu de l'al·lel que solament es manifesta en homozigosi.

Complot, Capítol 2.

JANER MANILA, G., *Pedagogia de la imaginació poètica*, Barcelona: Fundació Serveis de Cultura Popular/ Ed. Alta Fulla, 1986 ("Cultura Popular" 4).

Aquesta obra de Gabriel Janer Manila, aimador de la paraula viva, ens mostra un autor que continua investigant i reflexionant en el camí de la cultura popular, del llenguatge que es parla —o ja hauriem de dir del llenguatge que es parlava, a causa del progressiu empobriment del català de Mallorca—, però aquesta vegada ho fa des d'un caire més concret, però no per això menys important: des del camp del llenguatge poètic. Ja teníem altres obres de l'autor com *Cultura i sexe a Mallorca I-II* (1981-82), *Cultura popular i ecologia del llenguatge* (1982) i *Pregoners de quimeres* (1985) que ens demostren aquesta ocupació o pre-ocupació pel llenguatge oral. Ara aquesta tasca ve plantejada amb els següents termes: ¿com participa el llenguatge en la capacitat d'imaginar?, i ¿en quin sentit hi intervé el llenguatge poètic de tradició oral?

Els diversos capítols intenten esbrinar "els camins de la imaginació perduda", "el relat oral", "el llenguatge poètic", "les imatges poètiques", "la metàfora o la creació d'una realitat emergent", "l'activitat poètica", "els jocs amb les paraules", "la religiositat popular", juntament amb unes "notes per a una semiòtica dels sants i de la festa".

Com indica l'autor, amb aquesta obra es pretén "reclamar una pedagogia de la imaginació, al costat de la cultura física, de l'educació del pensament reflexiu. Es tracta d'escapar dels límits que mantenen l'energia creadora en estat de passivitat". I hi afegeix: "I la pedagogia de la imaginació passa irreversiblement per la pedagogia de la llengua." Aquest plantejament tot sol crec que ja justifica i justificaria l'interès d'aquest llibre per a la gent que es dedica a la pedagogia, a la filologia, a l'escola. En destacaria especialment l'apartat de l'anàlisi del relat oral i el del joc de les paraules amb la seva reflexió i aplicació didàctica sobre per què emprar les onomatopeies, els embarbussaments, les endevinalles, les frases fetes, etc.

En resum, ens alegrem que es presentin reflexions i aportacions tan apassionades com documentades sobre el llenguatge poètic i la tradició oral popular com les que surten en aquest llibre, que continua un camí ja emprès de recuperació i retrobament cultural i fins i tot antropològics.

Ramon Bassa

MOREY, Miguel, *Ecología y Universidad*, "Recursos Didàctics" 8, ICE de la Universitat de les Illes Balears, Palma de Mallorca 1986. 152 pp.

Es tracta d'un recull de totes les ponències presentades en el Primer Simposi Nacional sobre l'Ensenyament de l'Ecologia a Nivell Universitari, que organitzaren el Departament d'Ecologia i l'ICE i que se celebrà del 2 al 4 de maig de 1984 a Palma, amb la participació de professors i alumnes. La coordinació del llibre ha constituït una tasca difícil, que ha realitzat el doctor Miquel Morey, catedràtic d'Ecologia de la Facultat de Ciències de la nostra Universitat. L'objectiu ha estat recollir per escrit les ponències orals i així fer-les útils als interessats en el tema que no varen poder assistir al simposi, a més d'enriquir-les amb les discussions que provocaren.

Les diferents ponències s'han agrupat entorn de tres aspectes: un de síntesi sobre la problemàtica de l'ensenyança de l'Ecologia i des d'una perspectiva paral·lela com la Geografia; un altre de didàctic i, per acabar, es tracten les problemàtiques derivades dels tipus d'entorn (rural, urbà, dins universitats massificades, importància del medi aquàtic, etc.). També s'exposen com a idees per a pràctiques l'ús de la cartografia ecològica i dels ordinadors per simular la dinàmica de poblacions.

Al final del llibre es donen les principals conclusions obtingudes en el simposi, que des del meu punt de vista són molt interessants, entre les quals es destaquen:

— Necessitat que hi hagi una assignatura amb plantejament ecològic en el primer cicle del Pla d'Estudis de Biològiques (com la Geografia Física) i d'intensificar la part ecològica i ambiental en el programa de l'assignatura de Biologia General.

— En l'ensenyança de l'Ecologia són imprescindibles les sortides al camp, la qual cosa exigeix un pressupost especial que hauria de reconèixer oficialment, ja que els pressuposts de docència normals no permeten la realització d'aquestes sortides; per la mateixa raó s'ha d'aconseguir que les hores de treball de camp siguin reconegudes administrativament com a hores de treball a efectes de dedicació.

— Importància de cercar qualche mitjà eficaç per aconseguir un intercanvi d'experiències entre els diferents departaments d'Ecologia de les Universitats de l'Estat espanyol.

Carme Garcia i Ple

PLOMA CONVIDADA

Complot, Capítol 2.

Un dels conflictes morals d'Oda era no tenir conflictes familiars. A l'hora de la revolta, les infàncies felices són un llast. Oda sempre es trobava bé a casa seva: això li produïa remordiments. Des que la mare d'Oda havia fugit amb el ginecòleg després de dur-la al món, ella havia viscut venturosament, ignorada per son pare i aviada per l'àvia.

Com cada vespre, l'àvia presidia la taula. A la vella dama, del cos de dona fatal —territori de mil amants—, el pas dels anys li'n deixava intacte el sistema nerviós i els ulls guspirejants de vida. Mai no havia necessitat ajuda per a demostrar la inferioritat dels homes. Darrerament, el xampany la deixava massa nostàlgica i catòlica.

A la seva dreta, com d'habitud, un cosí atrotinat pels deutes fingia prendre un analgèsic: tants afrodisíacs el matarien, quan arribés la primavera, acoblat amb una menor a l'ascensor del mont de pietat. Somrigué a tothom. Als postres l'afrodisíac faria efecte.

El pare d'Oda, jutge llegendari, mai no parlava. Feia anys, tot mirant-se un plat de carn massa crua, havia dit: "Jo aplic la llei i prou. No tenc temps per a pensar en la justícia."

"El Mariscal hauria de demanar l'extradició de Luengo. És inconcebible que un país cristià com França doni asil a laboristes incendiàries. Jo enviaria algú a fer-lo callar. Per Déu, que sí", digué el vescomte Goef quan acabaven la sopa. A Oda no la commovia cap atac contra el seu líder.

Diversos comensals es refregaren les mans per atacar la inundació d'àcid úric a les articulacions: Goef ho interpretà com un aplaudiment i prosseguí. "Crec que a hores d'ara el nostre Mariscal està mal aconsellat. Estem en ple llibertinatge. Ja vivim tots els excessos de la democràcia. Els nostres esforços de moralitat seran en va si un depravat com Luengo traspassa la nostra frontera. Cap passaport per a Luengo."

"Però una societat moderna no pot dependre de la tensió arterial d'un ancià..."

"Alguns" digué el vescomte de Goef, "voldrien enterrar el Mariscal en vida. Els patriotes no ho consentirem, i si mai morís jo mateix, per sentit del deure, aixecaria la bandera del Mariscal i tot el poble hi respondria."

Una baronessa que feia de mèdium cada dijous de cinc a vuit havia fet una visita a la cel·la del monjo Stupat.

"És un sant. Té la mirada dels grans místics i ha fet no sé quants miracles. Vaig sentir-lo resar per la salut del Mariscal. Diuen que és capaç de curar miraculosament les insuficiències hormonals i l'esclerosi lateral amiotròfica. Ell i jo tenim les mateixes vibracions."

Dos antics funcionaris colonials, als postres, parlaven d'enyorances.

"Ah, aquelles bananes com el braç d'un home... Cada matí els negrets de Kobarega escombraven l'esplanada abans d'anar a escola i jo hissava la nostra bandera enmig de la jungla. Em deman si encara existeix la jungla.."

Pel finestral del menjador, la fosca nocturna ja era blava d'estiu. Passava un avió silenciosament, orientat des de remotes torres de control —amb sigles i frases de lingua franca— mentre el pilot demanava café i els passatgers s'endormiscaven llegint un article sobre la vida sexual dels colibrís, parlant d'un negoci impossible, tement la catàstrofe aèria que acaba en flames i mort. Un passatger que mirava pel finestró veia la lluminària de la capital de Caotània parpellejant sis mil metres a baix com un riu de lava que davalla del volcà tot just despert.

Aleshores el vescomte de Goef aprofità per brindar per la llarga vida i les bones obres del Mariscal.

Cada nit, Oda acompanyava la seva àvia a l'alcova. La vella dama contava l'anècdota sentimental d'un bibelot o els secrets d'una intriga amorosa. Bevia una copa de xampany.

"T'has de deixondir, estimada. Crisàlide o papallona. Cerca una feina fàcil. Ara convé. És una bona excusa per a poder triar millor els homes."

Oda li acostà tots els sants per besar-los i —com d'habitud— fent-se la distreta l'àvia també besà per error la fotografia dedicada d'un dels actors fundadors de la cinematografia de Caotània —un amor tòrrid a la temporada de neu, anys trenta. Després ja estigué llesta per adormir-se tot passant el rosari.

Entre els animals de pelfa de la seva cambra, Oda somrigué al poster de Luengo que custodiava els seus somnis. Agafà un llibre d'història contemporània. Sabia que la història de les masses era l'autèntica, però gratant-se el melic polidament a l'altura de la XV república de Caotània enyorà aquella altra història de noms propis, dinasties i batalles. Sotraguejant en la tartana dels somnis, s'adormí imaginant-se curant leprosos en el cor d'Àfrica o de domadora de foques. Fins i tot d'adormida tenia el do superior de l'embadaliment.

Valentí Puig

Complot, primera novel·la de l'escriptor Valentí Puig, es publicarà molt prest a la col·lecció "El Balanci" d'Edicions 62. Donam les gràcies a l'autor per aquest avanç en exclusiva.

X SETMANA DE RENOVACIÓ EDUCATIVA

Amb el patrocini de la Universitat de les Illes Balears i organitzada per A I R E, a recer d'una badia mediterrània —la badia de Pollença, començà el 3-7-86 la X Setmana de Renovació Educativa.

Durant la setmana, a partir d'uns centres d'interès o temes de treball s'estudià en profunditat la zona de la badia de Pollença (des de la punta de Manresa fins a la Punta de l'Avançada, passant pel Moll i Pollença). L'objectiu era realitzar un material amb una metodologia i uns continguts que, centrats en l'observació i experimentació directa del medi, en facilités l'estudi posterior i, per tant, posar a l'abast de l'escola la possibilitat d'estudiar la badia.

La Setmana s'inicià amb una excursió al Puig de Maria de Pollença (el Puig) per reconèixer la zona que seria objecte d'estudi durant set dies des d'un punt elevat, com és costum a les setmanes.

L'horabaixa, en una primera reunió, es concretaren els centres d'interès per treballar al llarg de la setmana i es constituïren els grups que haurien de desenvolupar els temes escollits.

Els temes que formaren el dossier final foren els següents:

- Artesania de Pollença:
 - Artesania (diferents feines artesanals).
 - "La bruixa que va perdre la granera".
 - Festes (populars de Pollença: Sant Antoni, la Patrona...)
- Itinerari a la caleta dels Capellans (itinerari pel litoral).
- Costa i Llobera a l'escola (itineraris geogràfics per l'espai ambiental de Costa, propostes didàctiques a partir de la Cançó de "Na Ruixa-mantells").
- El fet urbà a la badia de Pollença (itinerari i propos-

tes didàctiques per a l'estudi urbanístic de la zona).

— La base militar del Moll de Pollença durant la guerra civil (material per al Cicle Superior i B U P: fonts orals, bibliografia, propostes didàctiques per a l'estudi de la base d'hidros del Moll).

— Pedretes i forats (estudi de la Prehistòria a la zona de la badia, bibliografia, plànols).

— Recull bibliogràfic de Pollença (bibliografia).

— L'escola de pintura de Pollença (propostes didàctiques d'introducció a l'escola de pintura pollencina).

— Arxiu fotogràfic de Guillem Bestard (recull de material fotogràfic: les plaques realitzades pel fotògraf pollencí Bestard a principis de segle).

— Còmic *Història de les murades d'Alcúdia* (fet pels alumnes de l'escola).

— Petit diari-crònica de la X S R E.

— Nou números del diari de la Setmana: "Badia Light".

Aquesta X Setmana de Renovació Educativa suposà una fita en la celebració de les setmanes, que començaren el 7 de juliol de 1977 a la Colònia de Sant Pere. Si bé hi ha hagut molts d'entrebancs per organitzar-ne algunes, s'ha de considerar en perspectiva tota la feina feta, així com l'esperit de recerca, i de descoberta del medi que és en si lèxit de les setmanes, i que en certa manera és el compromís dels participants per plantejar i redefinir un nou model escolar (no simplement elaborar un material o utilitzar una tècnica). Així, animats malgrat tot, a l'assemblea general de cloenda del dia 11 es decidí celebrar la XI Setmana de Renovació Educativa al Port de Sóller, del 3 a l'11 de juliol de 1987. Hi estau convidats!

Rafel Bosch i Contestí, membre d'A I R E (Associació illenca per a la la Renovació Educativa).

ice

Universitat de les Illes Balears

Els cursos que es faran són els següents:

1.- *Cursos de Perfeccionament* (des del mes d'octubre al mes de desembre)

a) *Nivell universitari*

- Urolitiasi i recerca clínica (dies 23 i 24 d'octubre).
- Introducció a l'Astronomia (del 20 al 24 d'octubre).
- Iniciació a la Gramàtica Generativa-II (del 3 al 21 de novembre).
- Introducció a la Geologia de Mallorca (del 17 al 28 de novembre).
- I Stage de Perfeccionament en Educació Especial (desembre).
- Metodologia de la història agrària (novembre).

b) *Nivell E G B/B U P/F P*

- *L'exploració fonoarticulatòria en el nin-II* (dies 6,8,10,13 i 15 d'octubre).

— *Tècniques d'estudi per a l'infant* (novembre).

— *III Jornades d'Educació Infantil (0 - 6 anys) a les Balears* (dies 7, 8, 9 de desembre).

— *Tècniques de composició musical* (novembre).

— *Iniciació a la sensibilització auditiva* (novembre).

— *Curs d'iniciació a l'experimentació musical* (desembre).

— *Personalitat de l'infant i aprenentatge* (octubre).

— *L'alimentació com a centre d'interès didàctic* (octubre).

— *Tècniques teatrals per a l'escola* (octubre).

— *III curs d'Educació Física i l'esport per a les escoles* (desembre).

— *Tècniques d'expressió plàstiques a l'escola*.

2.- *Cursos de formació* (matrícula prevista mes d'octubre).

— *Curs d'Aptitud Pedagògica per a llicenciats universitaris*.

— *Cursos de Reciclatge de Llengua i Cultura catalanes per a professors d'EGB* (mitjançant conveni amb la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear).

POETRY & SONS

1987. Hi estau con-

A. I. R. E. (Associació

(novembre)

10 - Ganyx) a les Ba-

(novembre)

(novembre)

11 - (desem-

12 - (octubre)

13 - (octu-

14 - (octu-

15 - (octubre)

16 - (octubre)

17 - (octubre)

18 - (octubre)

19 - (octubre)

20 - (octubre)

21 - (octubre)

22 - (octubre)

23 - (octubre)

24 - (octubre)

Àngel groc

Banc vora el moll

Esperem junts aquest inici d'alba
vora el camí sense retorn del temps.

Amb els ulls ben oberts
enfilem un per un els tímids raigs
que trenquen la blavosa transparència
de l'hora fosca.

Ara només cal atrapar l'instant,
fer-lo nostre aviat, sense recança:
car bé sabem que aquest avui daurat
que a penes broda onades a les fulles
es fa passat
com un llampec que mor entre tenebres.

Necessitam morir per poder entendre
que és fugaç la rialla, i el seu clam
teixit amb fil d'espera i de promesa
voreja el límit perillós del somni.

Dies

El temps és un pinzell freturós d'acabar
el dibuix de les vides.
Per això la memòria cal no guardar-la sempre
i no gravar massa signes al cor
que puguin comprometre'ns.

Els dies esgotats i ja viscuts
guardem-los assecats com flors marcides
en els fulls d'un vell llibre
del més antic prestatge.

O bé que es tornin núvols i tramuntin
esveltes serralades
fins arribar a les valls on dorm la boira
fets pluja de paraules.

Margalida Pons

Margalida Pons, un noi cap poètic de 1965, va ésser guanyadora del premi Salvador Espriu 1989 amb Sis broques grises d'alba, publicat a la col·lecció "L'Exceps" d'Edicions 62. Transcrivim quatre poemes d'aquest llibre i n'ofereim un — "Venien els homes" — d'inèdit.

Dies

El temps és un pinzell, herides d'acolorir
el dibuix de les vides.
Per això la memòria cal no guardar-la sempre
i no deixar massa signes al cor
que puguin comprometre'ns.
Els dies esgotats i la viscousa
guardem-los asecats com flors marides
en els fulls d'un vell llibre.
Per més antic prestigis
o bé que es tornin nuvoles i tantum
esveltes esveltes
fins arribar a les valls on dorm la boira
fets pins de parauies.

Àngel groc

Més enllà de l'insomni et reconec:
ets la viva presència del desig.
Sense esforç, amb els ulls clucs,
coneixes bé les tresques d'aquest cos
i el teu tret és encert.
Entre els espills de l'alba fas un solc
d'espessa i flonja calma.
Murs de quietud et guarden la tornada
al cel antic d'on véns, des d'on esperes
un altre crit,
el nostre crit immens i esperançat
de cada tarda, quan tot es fa buit
i temem, àngel groc, els rius de l'ombra.

"Les hores mortes apaivaguen el crit..."

Les hores mortes apaivaguen el crit
del cel ferit que fa relliscar avall
l'astre roent que l'ulcera. L'espant
es muda en suau orxella. Amb els lilàs
i el plàcid son fidel dels crisantems
és quan tornes a mi fet de vessall
d'històries i records. Parla'm del mar
des del teu llit de pols, digues el cant
de l'antic navegant. Mai no és feixuc
el mot volgut i amat. Ara és el temps:
el roig candent s'ha esblaimat i el blau
devora àvidament cims i turons.

Veuen els homes
aquietar-se el cel en els boscatges.
Temen
el panteix dels sorrals enrellentits
per l'avidesa del foscant
o la sal insistint en els maresmes.
Tot allò que els és nou. Molt lluny del món,
més enllà dels delers, han ofegat el plany
pel que han deixat passar i endevinaven:
callen amb els ulls buits i són feliços.

Misteriós,
l'artífex que promou jocs de colors
difon en els espais himnes de malva.
Sense mudar l'ordre estricta dels dies,
arreglerats en lenta processó,
van passant els amors, moren els homes.

Margalida Pons

Margalida Pons, un nou cap poètic de P&S, va esser guanyadora del premi Salvador Espriu 1985 amb **Sis bronzes grisos d'alba**, publicat a la col·lecció "L'Escorpi" d'Edicions 62. Transcrivim quatre poemes d'aquest llibre i n'oferim un —"Venen els homes"— d'inèdit.

The Venus of Willendorf

When water crystals
are murderer daggers
life is confined within her black eye.
When the light touch
melts the gelid impiety
nature spreads
with her greenish iridescences
without revealing her wisdom.
Have you seen her before
were you where a child?
Have you walked
in the resplendent forest
when the flies
crowned your hair?
Has the wild ivy
scratched you
when your body
was the most beautiful fruit
on the tree?
Look to her shadow
over the puddle
in the rush bed
that illumines
with wet fragrance
the grass.
Be silent,
it is no time for words,
women go and come
speaking about flower-pots
and feeding
their offspring
with candy sugar.
But her voice
is different,
all is invaded
with her enigmatic
volume.
She devours you
and licks your skin
with her tongue
built up to strip off
the wounded flesh.
Now that nothing of you
remains,
that you are
the noise of a thought
or a mother's moan,
you can perceive
this silhouette
within the night's muscles.
The days are numbered,
they will be filled with mist and dew
and the earth will be fertilized.

after the painting of Piene

Àngel Terron, escrit a Londres el desembre de 1985

Estimulant i làbil crida tots els representants gràfics de sons, idees, expressions, nombres i pensaments — manobres del llenguatge:

Cercam la vostra complicitat en l'aventura de fer anar endavant aquesta cuolla, estrany oasi entre les planes sorrenques del butlletí de la Universitat: en guarnirem els llacs i les palmeres amb enfilalls de poemes i narracions.

Gratau al fons de les vostres imaginacions polsegoses, llevau-vos el rovell dels dits, embrutau papers i més papers amb mots de quimera.

Podeu enviar les vostres col.laboracions i els vostres missatges secrets a:

“Poetry and Sons”
Gabinet d'Informació i Relacions
C/ M. dels Sants Oliver, 2
07012 PALMA

En aquest “Poetry and Sons” (Tam Tam primitiu i amorf d'aquesta jungla-Universitat) esperam, doncs, les teves ditades untuoses, el teu llepar raspós, el teu llambrec insultant, la teva tumefacció descoberta i el teu crit de guerra.

Butlletí Informatiu de la Universitat de les Illes Balears

“Poetry & Sons n° 5 - Octubre 1986

Dibuixos: Bernat Samsó Caps poètics: Margalida Pons, Arnau Pons, Àngel Terron i Biel Mesquida.

UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

Prada de Conflent, 16-26 d'agost de 1986

"L'any passat, amb la constitució del Patronat de la Universitat Catalana d'Estiu, s'inicià una nova etapa d'aquesta manifestació que, després de disset edicions, cal considerar com la contribució més important i de més llarga durada que mai hagi existit, destinada a establir un diàleg intel·lectual, científic i polític entre tots els Països Catalans." Amb aquestes paraules obria el programa de la Universitat Catalana d'Estiu '86 (UCE) el seu president Max Cahner.

Calia veure si després de la constitució del Patronat es podia configurar el procés d'institucionalització—sobretot organitzativa i financera— que havia començat l'any passat. Aquest any, 1985, ja es veié un augment notable de participants, alumnes, professors i ponents a taules rodones o jornades científiques i se superà l'esglai que s'havia produït entre els més radicals, els quals entenien "institucionalització" com una pèrdua del sentit nacional de la trobada. Però, per damunt de tot, es dugué a terme un fet fonamental: fou el lloc de trobada on els rectors de les universitats dels Països Catalans decidiren donar suport a la nova etapa de l'UCE.

A l'edició d'enguany s'han vist confirmades una sèrie de coses que ja s'havien esbrinat l'any passat. Augment notable de l'alumnat més de vuit—cents alumnes matriculats—, manteniment del caràcter nacionalista de l'UCE i gran increment dels cursos de contingut científic de nivell universitari. D'altra banda, caldria afegir-hi que a Prada amb aquest canvi es viu una mescla entre l'alumnat que hi assisteix ben patent. Hi trobam des de qui hi acudeix per anar a un curs molt concret fins qui hi va a cercar l'ambient que s'hi respirava abans: flaire política i flaire nacionalista amb exclusivitat. Aquesta darrera ja no hi és. Devuit anys i la democràcia al nostre país no han passat debades. En definitiva, queda ben lluny l'any 1968 amb el seu Maig i el seu realisme demanant l'impossible.

L'estructura didàctica de l'UCE ha esta la següent:

1.- *Cursos de formació cultural.* Són cursos d'iniciació a diversos temes o disciplines, com és ara iniciació als llenguatges artístics, al coneixement de la Catalunya del Nord, al llenguatge informàtic, a la literatura catalana (a càrrec del professor de la UIB Joan Ale-

ret) o a la Comunitat Econòmica Europea.

2.- *Seminaris d'extensió universitària.* Classificats en tres grans àrees: l'àrea científica, la d'humanitats i la de ciències socials. S'oferiren un total de vint seminaris, des de l'estructura i evolució de les estrelles, la Física i la Química dels materials, la Història de la Ciència als PP. CC., fins als conflictes de la Filosofia amb la cultura contemporània, la guerra civil als PP. CC., teories de l'art, tot passant per l'economia del medi ambient i recursos naturals, aspectes culturals del dret civil a Catalunya o l'Ordenació del Territori i l'economia del lliure (a càrrec de Joan Becat, de la Universitat de Perpinyà, i de Climent Picornell, de la UIB).

3.- Sis tallers d'animació, tres tallers d'art, tres de formació pedagògica, tres de comunicació, tres de científics.

4.- *Conferències, debats i taules rodones* en els quals participaren, entre d'altres, Aureli Argemí, A.M. Badia i Margarit, Anna Balletbò, Heribert Barrera, Nadal Batle, Josep Benet, Jordi Carbonell, J. M. Culler, Joaquín Ferrer, Julià Garcia Candau, Carles Gasòliba, Joan Granados, Aina Moll, Mateu Morro, Joaquín Nadal, Miquel roca i Junyent, Jordi Solé-Tura, Pere Verdaguer, etc. Destacaria la presència de l'ex-lendakari del Govern Basc Carlos Garaikoetxea, el qual, amb les declaracions que efectuà a l'UCE, la posà en portada de la premsa de tot l'Estat.

5.- *Vuit seminaris d'investigació universitària.* Patrocinats i organitzats, cada un, per sis universitats dels Països Catalans. Foren, per la Universitat Autònoma de Barcelona, "Organització territorial de l'administració pública de Catalunya"; Universitat de Barcelona: "Diagnòstic pre-natal de les malformacions congènites", "Oceanografia a Catalunya," "Processos de canvi cultural: la Iberització i la romanització"; Universitat de les Illes Balears: "Màquines, llenguatge i lògica"; aquest seminari fou coordinat per Nadal Batle i hi participaren Josep Blat, Miquel Montserrat, Jaume Sunyer i Miquel Roca (UIB), Antoni Sales i Claudi Alsina (UPC) i Greg Knowles (London College); Universitat de Perpinyà: "Estàndards regionals"; Universitat de València; "Epistemologia i societat"; Universitat Politècnica de Catalunya: "Disseny i fabricació assistits per ordinador".

6.- *Set reunions científiques i professionals.* Sobre cooperativisme, agricultura, recerca experimental en Físi-

ca i Química, T I C, feminisme, etc.

7.- *Homenatges i espectacles.* Cal destacar l'homenatge a Josep Vicenç Foix, en el qual participà Jaume Vidal i Alcover, el recital homenatge a Pere Quart, a càrrec d'Ovidi Montllor i Toti Soler a la guitarra, l'homenatge a Pau Casals —qui mantingué durant molts d'anys a Prada un festival que esdevingué famós—, amb un concert de violoncel a càrrec de Lluís Claret, el recital de Maria del Mar Bonet, el Quartet Discantus, etc.

La participació de l'alumnat procedent de les Illes Balears es pot considerar baixa, però la UIB i l'Obra Cultural Balear han previst augmentar el nombre de beques per als futurs assistents. Per altra part, sembla que de cara a l'any que ve el reforçament de les activitats de caire universitari haurà de privar per damunt de les que són fòrum de debat ideològic, polític i cultural, sense, però, abandonar-les. És necessari que funcionin els dos aspectes conjuntament per reforçar el futur de l'UCE.

C. P.

PATRONAT DE LA UNIVERSITAT CATALANA D'ESTIU

President: Enric Casassas (Institut d'Estudis Catalans)
Secretari: Joan Becat
Vocals: Joan Ané
Josep Lluís Carod-Rovira (Omnium Cultural)
Eliseu Climent (Acció Cultural del País Valencià)
Eugeni Giralt /Amics de l'UCE)
Ramon Gual (Amics de l'UCE a la Catalunya del Nord)
Josep Guia
Lluís Lliboutry
Josep Maria Llompart (Obra Cultural Balear)
Antoni Lloret
Aina Moll
Pere Verdaguer
Max Cahner (president de l'UCE)

OPORTUNITATS

FUNDACIÓN DE LOS ARCHIPIÉLAGOS ESPAÑOLES

CONVOCATORIA BECAS DE INVESTIGACIÓN

La Fundación de los Archipiélagos Españoles, consciente de la necesidad y el alto interés que tiene en la actualidad la investigación científica en nuestro país, se ha propuesto entre sus primeros objetivos la financiación de proyectos de investigación, para colaborar así en la elevación de los conocimientos científicos e intelectuales, en especial en temas relativos a su ámbito de actuación principal, los archipiélagos.

BASES

- 1.- La F A E otorgará dos becas destinadas a financiar proyectos de investigación o la elaboración de Tesis Doctorales a posgraduados de las Universidades de Baleares y de Canarias.
- 2.- En su primera edición se valorarán fundamentalmente los proyectos relativos a temas de la historia común de Baleares y Canarias, así como a temas de derecho de las islas.
- 3.- Los aspirantes deberán presentar antes del día 31 de Diciembre de 1986 una Memoria relativa a la investigación que se proponen realizar. La documentación deberá ser presentada, personalmente o por correo certificado, en las oficinas de la Fun-

dación, calle San Miguel nº 68-A, 7º, 07002 Palma de Mallorca.

- 4.- Se deberá adjuntar a la Memoria del proyecto un currículum del aspirante, en base a un formulario que podrá ser solicitado en las oficinas de la Fundación.
- 5.- El importe total de la beca será de quinientas mil pesetas.
El pago de esta cantidad se efectuará en tres plazos:
a) 200.000 pesetas a la entrega del proyecto.
b) 100.000 pesetas a la mitad del trabajo, previa presentación de un informe sobre la marcha del trabajo.
c) 200.000 pesetas al final del trabajo, cuando sea entregado a la Fundación.
El importe total de la beca deberá ser utilizado íntegramente para la ejecución del proyecto de investigación o elaboración de la Tesis Doctoral.
- 6.- Todos los informes del trabajo que se presenten deberán ir avalados por el director de la Tesis o del proyecto de investigación.
- 7.- El becario deberá terminar el trabajo y presentarlo en el plazo máximo de dos años, desde que se

ACADÉMICA I DOCUMENTACIÓ I INFORMACIÓ
CENTRE D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ ACADÈMICA
EL PRIMER SUPERHOMBRE.

inició la concessió de la ajuda econòmica.

8.- El Patronato de la Fundación será el que decidirá sobre los méritos de los concursantes, en base al informe vinculante de la comisión asesora constituida a tal fin.

9.- Las becas podrán ser declaradas desiertas a propuesta de la comisión asesora, si se considera que ninguno de los aspirantes reúne los requisitos requeridos o los temas no fueran del interés suficiente para su financiación.

10.- La Fundación tendrá el derecho a optar, con carácter exclusivo y preferente, a la primera publicación íntegra del trabajo, durante el plazo de un año.

11.- El becario, en todo caso, se ha de comprometer a hacer constar en cualquier publicación posterior que su labor fue subvencionada por la F A E mediante la concesión de una beca.

Fdo.: Pedro Pablo Marrero Henning,
Presidente de la F A E.

Palma de Mallorca, a 10 de Septiembre de 1986.

OPORTUNITATS

Ajuts per a realitzar estudis als EUA

Al B. O. E. del dia 3 de setembre de 1986 apareix una convocatòria d'ampliació d'estudis als EUA bàsicament destinada a llicenciats i doctors en les diverses especialitats de lletres, si bé també inclou un tipus d'ajut per a especialitats de ciències.

La convocatòria inclou diversos tipus d'ajut: investigació cooperativa, cooperació institucional, bosses de viatge, ajuts per estàncies d'un any, difusió de la cultura espanyola als EUAUSA, ajudes per a pro-

grames de curta duració a Espanya.

B.I.

Informació general

AJUTS A L'ESTUDI "SA NOSTRA"

La Caixa de Balears "Sa Nostra" va convocar per a aquest curs 1986-87 uns ajuts per ampliar estudis a l'estranger destinats a llicenciats i doctors relacionats de qualque manera amb la nostra Universitat.

A la convocatòria s'hi presentaren desset candidats de les més diverses branques del saber. Una comissió de la Caixa de Balears, presidida pel senyor Fernando de Oleza, subdirector general, en col.laboració amb el Vice-rectorat d'Extensió Universitària, procedí a estudiar els mèrits i l'interès del projecte de cada un dels concursants. Es concediren quatre ajuts d'estudi, que correspongueren a les següents persones: Miquel Montserrat i Antich, del Departament de Matemàtiques i Ciències de la Informació, el qual prolongarà la seva estada a la Universitat de McGill, Montréal (Canadà), on fa un master sobre ciències de la computació i els estudis que conduiran a la tesi doctoral; Catalina Cabot i Bibiloni, del Departament de Biologia, que durà a terme estudis sobre la nutrició mineral de les plantes a la Universitat de Davis, Califòrnia (EUA); Jordi Ortín i Rull, del Departament de Física, que es dirigirà a la Universitat Catòlica de Lovaina (Bèlgica) per fer-hi estudis sobre propietats físiques i metal.lúrgiques dels aliatges amb memòria de forma; M. de la Luz Carretero i Oleza, relacionada amb el Departament de Psicologia, que farà estudis sobre l'aplicació dels ordinadors a l'escola a l'Escola d'Alts Estudis Socials de París (França).

Creim que la iniciativa de la Caixa de Balears "Sa Nostra" és d'un gran interès per a la nostra Universitat perquè permetrà la formació dels nostres professors a centres capdavanters de recerca, cosa que revertirà en la formació dels nostres estudiants i en més ambiciosos projectes d'investigació.

T. M.

CENTRE D'INFORMACIÓ I DOCUMENTACIÓ ACADÈMICA

QUÈ VOL ÉSSER EL CIDA?

L'existència de llibreries o locals on hi hagi en exposició permanent i renovada llibres, documentació, revistes, etc., de caire acadèmic o científic, en el sentit més ampli, està associada a l'existència d'un públic, més aviat nombrós, especialitzat, o d'un sector de la població que en faci ús professional. Si no es donen aquestes circumstàncies, és impossible mantenir, de forma autofinançada, un establiment d'aquest tipus, car el cost de material en dipòsit és molt alt, la venda molt minsa i el cost de personal molt elevat. D'altra banda, la utilitat social de les llibreries acadèmiques rau essencialment en la possibilitat que té tothom que vol de poder examinar una part significativa de tots els llibres que hom té en exposició. Cal, emperò, ésser conscient que els llibres que estan en exposició són llibres que han de tenir un mercat assegurat, altrament seria impossible mantenir una activitat d'aquest tipus. És per això que només hi ha llibreries acadèmiques a les poblacions on hi ha centres de recerca o d'ensenyament superior, i encara hom pot dir que aquests centres han d'ésser d'importància numèrica. Només així és possible de mantenir-los de manera eficaç. La UIB, conscient d'aquesta necessitat, va estudiar la manera de poder contribuir a satisfer-la, tot tenint present les dificultats organitzatives i financeres que una solució al problema implica. Aquesta solució la propicià l'oferiment de la Caixa d'Estalvis "Sa Nostra" de cedir uns locals on situar un establiment del tipus desitjat. La cessió, a títol gratuït, dels locals, així com la possibilitat de tenir en dipòsit les publicacions del Consell Superior d'In-

vestigacions Científiques, ha fet possible l'obertura del CIDA.

Les tres institucions patrocinadores, la Caixa de Balears "Sa Nostra", el Consell Superior d'Investigacions Científiques i la Universitat de les Illes Balears, ofereixen aquest servei a tots els habitants de les nostres illes, alhora que agraeixen tots els possibles suggeriments i crítiques al projecte i al seu desenvolupament.

Els serveis que s'ofereixen, entre d'altres, són:

- Exposició i venda de les publicacions del Consell Superior d'Investigacions Científiques.
- Exposició i venda de la producció dels Serveis de Publicacions de les Universitats de l'Estat espanyol.
- Exposició, informació i venda de llibres i publicacions d'editorials estrangeres.
- Recerca bibliogràfica per computadora.
- Articles científics de revistes especialitzades.
- Exposició i venda de les Publicacions d'institucions públiques i privades (Ministeris, Comunitats Autònomes, Fundacions, etc...).
- Exposició i venda de les publicacions de la Caixa de Balears "Sa Nostra".
- Exposició i venda de totes les publicacions a l'abast sobre les illes Balears.
- En general, qualsevol servei de documentació i informació acadèmica.

El CIDA tindrà provisionalment els seus locals al carrer del Patronat Obrer, a l'edifici de "Sa Nostra", i posteriorment al casal de Cultura d'aquesta institució del carrer de la Concepció.

EL PRIMER SUPERHOMBRE.

Soy yo, el primer auténtico Superman de la historia. De la misma manera que el famoso Clark Kent, no tengo más remedio que recurrir al incógnito de un seudónimo para presentarme a la curiosidad pública en estas líneas. Pero de forma diferente al mítico enamorado de Luisa Lane yo soy auténtico, y real. No puedo volar, ni tengo visión de rayos X, pero soy un superhombre, mucho más en el sentido Nietzsche, el primero de una nueva raza de hombres superiores, la primera mutación positiva de la especie humana en los últimos cien mil años. Muy pronto, toda la humanidad alcanzará mi mismo estado, y la humanidad me deberá a mí el descubrimiento de su progreso evolutivo, progreso que tantos hombres de ciencia habían pensado como imposible.

De esta forma, estas páginas son solamente un testimonio de las posibilidades que aguardan a la especie humana, algo, que aun bajo la forma de un pequeño relato increíble en principio, hará pensar a más de uno: ¿por qué no...?

Todo comenzó con unos estudios de cultivo de tejido nervioso que me permitieron desarrollar una técnica que fue iniciada en los años cincuenta y sesenta, cuando comenzaron a implantarse electrodos de forma crónica en el cerebro de animales. Después de bastantes esfuerzos, y de vencer un gran número de dificultades, conseguí desarrollar conexiones metaloproteicas artificiales que en principio podían servir para reconstruir, por ejemplo, los nervios dañados traumáticamente, o como consecuencia de una enfermedad como la poliomielitis: si se destruye un nervio, se puede substituir por un cable metálico que en cada extremo está recubierto de lo que antes llamé unión metaloproteica; el cable hace un contacto perfecto entre dos elementos del sistema nervioso, o entre una

o varias neuronas y un músculo...en fin, un descubrimiento de lo más interesante, ¿no creen?

Pero lo mejor viene cuando se me ocurrió relacionar mi hallazgo con el florecimiento que todos podemos testificar de los sistemas basados en microordenadores.

Piensen en un ordenador de los que pueden ver en docenas de tiendas en nuestra ciudad. Piensen en uno bueno, grande, de alta capacidad y caro. Supongo que todos saben que en un sistema así, lo grande y lo caro son los sistemas de toma de la información y los sistemas de respuesta; pantallas, impresoras *plotters*, teclados... Es del dominio público que el punto más débil de un ordenador, el factor limitante en el uso del mismo, es la comunicación entre la máquina y el usuario...¿tengo que decirles más? ¡Yo tenía la técnica perfecta para conectar mi cerebro al mejor computador del mercado...!

Pero, además, sigan pensando: ¿qué tamaño tiene el corazón de un ordenador, la plaquita de silicio en la que cientos de miles de componentes se entrelazan ordenadamente? Ustedes lo saben; saben que son solamente unos milímetros cuadrados. Saben que todo un ordenador, con su RAM, su ROM y unas cuantas unidades de conversión digital-analógica y analógico-digital, puede ser construido con un peso de unas pocas decenas de gramos y ocupando un volumen menor que una caja de cigarrillos. En verdad, el tamaño de un ordenador viene impuesto por el tamaño de los periféricos de comunicación hombre-máquina.

Ya tienen todos los datos; ahora pueden suponer el superhombre que yo soy. Tengo un ordenador realmente grande implantado en mi cavidad abdominal, con una batería que debo cambiar cada diez años. De

este ordenador parten unos pocos millares de cables que acaban en todos los lugares de mi cuerpo en una diminuta unión metaloproteica, de las que antes les hablé. Además, tengo un pequeñísimo auricular implantado detrás de mi oreja izquierda -ustedes seguramente ya han visto que los ordenadores hablan, ¿no? El mío, desde luego, habla, tiene una dulce voz de contralto. También oye. Uno de los sistemas más difíciles de desarrollar fue el que permite aceptar programación vocal, desde un micrófono implantado cerca de mi laringe (me escucha sobre todo a mí, pero también oye todo lo que se dice a mi alrededor. Tiene, en verdad, un oído notablemente fino).

¿Lo van comprendiendo? Es un gran ordenador y mi cuerpo, con sus músculos y sus sentidos, forma su conjunto de periféricos.

Bueno; no me vengan con tonterías ahora; YO no soy una máquina, y mi ordenador no me controla. Yo tengo un buen cerebro, modestia aparte; YO he creado todo el sistema como una extensión de mi persona y YO decido siempre mis actos. Sólo me diferencio del resto de los hombres en que mi comportamiento es el mejor informado que nunca ha existido, mis decisiones son el resultado de una optimización absoluta en el cálculo de las consecuencias de mis actos. ¿Quieren más? Mi ordenador, cuando oye hablar a alguien cerca de mí, por medio de un análisis de Fourier de sus frecuencias vocales, conoce su frecuencia cardíaca instantánea, al igual que su respiración, y saca interesantes consecuencias de su estado anímico, me avisa acerca de la posibilidad de que mienta, o me oculte algo... ¡y no pueden hacerse idea de lo mucho que acierta!

Más aún: continuamente mide todos mis parámetros fisiológicos, e interviene activamente en su ajus-

te. El resultado es que mi cuerpo se encuentra en las mejores condiciones posibles; incluso se encarga del ejercicio de todos mis músculos. ¿Recuerdan los anuncios que aparecen continuamente en la prensa, acerca de la gimnasia automática, sin esfuerzos? Naturalmente que las conexiones desde el ordenador a mis músculos sirven para algo; puedo ceder el control total, o parcialmente a mi ordenador y, así, puedo hacer gimnasia, o caminar, o tocar una sonata de Beethoven, mientras YO estoy pensando en otra cosa (bueno, en lo de tocar a Beethoven, yo diría que si no estoy pensando de verdad en ello, mi técnica es formidable, pero la ejecución resulta un tanto ¿maquinal?) (de todas formas, es casi imposible ejecutar música de Beethoven sin que la música arrastre totalmente el espíritu, ¿no creen?).

En resumen tengo dentro de mí el mejor de los amigos, el mejor de los consejeros, un médico, un entrenador... Bueno, antes de implantármelo, mi I.Q. era bastante bueno, de 165. Ahora... ¿saben que a Leonardo se le ha supuesto "solamente" algo así como 280? Ahora, yo no me atrevo a someterme de nuevo a una prueba de medición de inteligencia.

Ya lo saben. Si tienen curiosidad por saber quién es el superhombre, busquen a un hombre maduro, pero de cuerpo atlético, bailarín perfecto, psicólogo increíble, pianista virtuoso, incansable físicamente..., y que, por otra parte, cuando viaja en avión no se somete a los sistemas de control de seguridad del pasaje, porque dice que padece del corazón y lleva implantado un marcapasos... ese soy yo. Y pueden soñar con que en una generación todos los hombres pueden ser así. ¿No le gustaría a usted ser así ya hoy?

Lázaro

GRAN JOC-TEST: QUINES SÓN LES IDEOLOGIES DOMINANTS A LA UIB

El Centre d'Investigacions Noves i Estructurals (CINE) ha elaborat aquest qüestionari per esbrinar i classificar les idees de la Tribu universitària de la UIB.

Cal contestar segons aquestes normes elementals: 1) Dibuixau un signe a la casella triada; 2) Si no us satisfà cap de les caselles, inventau una resposta nova; 3) Si us convenen diverses caselles, triau la que vertaderament preferiu.

Enviau fotocòpia de les vostres respostes al Gabinet d'Informació i Relacions, carrer Miquel dels Sants Oliver, 2, des d'on es trametran al CINE.

L'anonimat, com podeu veure, és absolut, i en el pròxim butlletí s'analitzaran en profunditat les vostres respostes seguint els més moderns mètodes psicoestadístico-informàtics.

Gràcies per la vostra col.laboració.

Test/Joc/Interrog

Assenyala el que t'espanta més:

- Les nines petites.
- L'envinagrat.
- Els poetes.

Indica el que fas normalment quan veus caure una dona pel carrer:

- Em pos a córrer.
- Li pas un test per assegurar-me que la caiguda ha estat involuntària.
- Avís el servei d'urgències de GESA.

Sistema de locomoció amb el qual funcionés:

- Bus.
- Ciències.
- Cotxe esportiu.
- Fantasia.
- Bicicleta.
- Utilitari.
- Lletres.
- Carro.
- Imaginació.
- D'altres...

Què et denota el terme "Psicoanàlisi"?:

- Una acadèmia de gastronomia francesa.
- El nom d'un cavall de carreres.
- Fàstic, molt de fàstic.

Pràctiques qualque esport?:

- Self-service.
- Tennis mental.
- Handbol lúdic.
- Mata-rates.
- Sexe salvatge.

- Hedonisme.
- Esgrima fàl.lica.
- Festeig.
- Ala Alfa.
- Matrimoni.
- Natació per terrossos.
- D'altres...

Què fas quan no saps què has de fer?:

- M'excit.
- M'oper de la trencadura.
- Vigil les noces universitàries.
- Deman assessorament a la Institució social Te Echamos una Mano.

Tens desitjos sexuals amb els professors?:

- Sí.
- No.
- Quan el tema de la classe és excitant.
- Segons la lluna trimestral.
- En època d'exàmens.
- Si m'avorresc.
- Dins el bar.
- Pensant en tu.
- Quan em suspenen.

....

Et maltractes sovint?

- No, som ecologista.
- Sí, no tenc aturall.
- No sé què vol dir "sovint".

- Moltíssim.

T'has vacunat contra les tintoreres universitàries?:

- M'han endolat, m'han tenyit.
- No vaig mai per la Secretaria.
- D'altres (especificau).

Enumera, per ordre d'importància, els cinc professors/es que per tu siguin més excitants:

- 1.-.....
- 2.-.....
- 3.-.....
- 4.-.....
- 5.-.....

Amb quin look vas vestit?:

- Neoprogre.
- Funky.
- Pop.
- Country.
- Chic-refinat.
- Exòtic.
- Hippy.
- Postpunk.
- Juppi.
- Balanguera.
- D'altres...

Indica la manera més digna d'aprovar una assignatura:

- Cafès, vàliums i altres drogues.
- Camícies, etc...
- Atacs terroristes i misses.
- D'altres (especificau).

Fas turisme?:

- Per l'interior del meu cervell.
- No.
- Per les Illes.
- Per Europa.
- Per països en guerra.
- Per la meva.
- Per 7 continents.
- Per les muntanyes.

Què és una beca?:

- Un motor de treure aigua.
- Tècniques de l'excursió.
- Una dona molt grassa.
- Femení de bec (polls...).

Que et rentes?:

- No, som molt brut/a.
- Només pels exàmens parcials.
- Si, però no m'he esplugat mai.
- Si, amb pedra tosca i lleixiu.

A fortiori, què vols esser quan siguis gran?:

- Intel.lectual.
- Tsé-tsé.
- Multimilionari.
- Manufant.
- Professional.
- Tralarel.la.
- Self-made Man
Women.

Classifica el vector dominant dels teus professors segons la seva capacitat docent i investigadora (o sia, seductora i aventurera):

- Prosa dura.
- Excitants.
- Ni carn, ni peix.
- Sedants.
- Fumadors.
- Tòpics.
- Dictadors.
- Balanguerits.
- Repetitius.
- Super-flais.
- Interessants.

....

Què diu ta mare de la Universitat?:

- És un niu de P. (Mai no acaba el mot).
- Quan en sent parlar té un atac de pedres.
- Per mi no sap què és.
- N'escriu tesines.

Qui reclama més?:

- La Coral Universitària, que sempre crida.
- Les caparrudes de dret.
- Les guitarristes *Godspels* del grup bíblic Universitari.
- La puta tuna.

Qui xucla més?:

- El Departament de Ciències clares (Psicologia i Dret civil).
- Les Fotocopiadores.
- El Departament de Ciències afamades (Història, Dret Modern i tots els Departaments de Pre-escolar).

De qui i de què estàs fart/a?:

- De la música ambiental.
- Del gasos pestilents de les clavegueres universitàries.
- Dels professors tesiners, doctores i congressistes.
- Del llatí en vintena convocatòria.

Què et manca, a la Universitat?:

- Nines volcà i rabassuts vigorosos.
- Una Boutique de *Prêt à porter*.
- Una camilla amb braser.
- Professors/es.

Tens un ego fort?:

- Visc dins l'agressivitat.
- Som molt melmelada.
- Vive la vida.
- Vull esser gàngster.
- Ador la mantega.
- Som somnàmbul/a.
- He disparat contra essers vius.
- M'agradaria passar curs.

On/ de què confies aconseguir feina al final dels teus estudis?:

- A un hotel.
- Com a equilibrista.
- Com a camell.

- De representant.
- A l'oficina d'atur.
- A un bordell.
- a la fàbrica del meu pare.
- A l'estranger.
- Al circ.
- D'altres.

Consideres que la qualitat d'ensenyament universitari és:

- Excel.lent.
- Desestabilitzadora.
- Desastrosa.
- Feta a mà.
- Amb llacunes.
- De cine.
- De conya.
- Em diverto molt.
- Insuficient.
- Poc competitiva.
- Mortal.
- Irracional.
- D'altres.

Quina música escoltes a les aules (walkman, toques, ràdios clandestines, vídeo-clips, instruments...)?:

- Música gregoriana.
- Dodecafonistes.
- Wagner.
- Jazz d'allò més fred.
- Música concreta i minimal.
- Música coral i tunes.
- Heavy metal i Rock simfònic.
- Músiques negres i tercermundistes.
- No Vicky Leandros i altres francesos.
- Cantautors/es.
- Lavabos Iturriaga i altres músiques perifèriques.

Quins hàbits de lectura practiques?:

- Nitaris.
- Què és això.
- De cap de setmana.
- Llibres obligatoris.
- Sense hàbit.
- Així, així.
- Vaig cec.
- Si fa no fa.

Quines lectures fas?:

- Medievals: papers d'abans del 1400.
- Martín Vigil i Corín Tellado.
- Fotocòpies de tot.
- Novel·les russes.
- Sonetistes i poetes èpics.
- Els rius de Babilònia* i premis.
- La novel·leta d'en Grimalt, i les cròniques cuineres de Dona Pereta.

Coneixes qualcú?:

- Sí.
 - No.
- I-ego-d.

Has assaborit algun d'aquests espais (marcau-los amb una creu)?:

- Le Palace.
- Es Cau de Na Llobera.
- Gogò de Malibú-7.

Tens intercanvis (vírics, epistolars, videístics...) amb algun d'aquests budellots?:

- David Bowie.
- Àngela Molina.
- Rita Skiriltia (princesa de Mavian).
- Tomeu Penya.

Indica l'hotel on has devorat més jardins d'Escòcia:

- Hotel Negres co.
- Hotel Son Peretó.
- Waldorf-Astòria.
- Hotel X.

Desconeixes algun d'aquests savis?:

- Wittgenstein.
- Chimel.
- Klaus Noemi.
- Joana Cerdà i Montaner.
- Pola Negri.
- Galileo Galilei.
- Tomeu Zapatera Matamalas.
- Sade (CBS).

- Puma Jones.
- Sibylle de Saint Phalle.
- Rock Goddes.
- Frank "El Punto".
- Fred Baier.

- Cunillició.
- Aeròbic.
- Coit.
- Oració.
- Programació.

Preferències de joc:

- Partoaze.
- Llit circular.
- Te.
- Bridge.
- Bread.
- D'altres...

Quines tecnologies fas servir?:

- TV familiar.
- COCOM.
- Vídeo-clip musical.
- Pick-up.
- Condó.
- DIU.
- Ordinador universitari.
- MS 22-4763.
- Polaroid.
- La mà.
- Coit interromput.
- Flumen orationis.*

Quina relació tens amb els animals?:

- Fantasmes sexuals.
- Contracte domèstic.
- Zoosexifília.
- Zoofòbia.
- Tecnologia infantil.
- D'altres.

Com et sents?:

- De vint-i-un botó.
- Esquizofrènic.
- Amb el timpà i els conductes semicirculars.
- Càgola punyetera.
- Depressiu.
- Fet malbé.
- Malalt.
- Amb el magnetòfon.
- Sense remei.
- Venut.
- A punt de pastora mia.
- Rei de N.Y.
-

Quins símptomes et demostren l'ampliació dels teus coneixements?:

- Un augment de vocabulari.
- Desitjos de viatjar.
- Els sabors.
- Un avorriment absolut.
- Ganes de perbocar.
- Lluita de llenguatges.
- Autisme.
- Traducció de conceptes.
- Infinits desbordaments Hard-core.
- Paràlisi facial.
- Un fill.

La Universitat és per tu:

- Una guarderia.
- Una església.
- Una factoria de títols.
- Un maremàgnum.
- Un plató cinematogràfic.
- Un lloc on em faig dona/home.
- Un lloc per lligar.
- Una intel.lectualera.
- Una novel.la de sèrie negra.
- Una botiga.
- Un/una.....

Pràctiques més quotidianes que realitzes:

- Gastronomia.
- Estudiar.
- Desintoxicació.
- Footing.
- Vídeo.
- Anàlisi de sistemes.
- Exàmens.
- Camín.

S U M A R I

	Pág.
EDITORIAL	1
LLETRA OBERTA ALS ESTUDIANTS	
NOVELLS	3
LLETRA - CARTA	4
ARTICLE CIENTIFIC	5
EL PRIMER INTENT DE CARACTERITZAR GENÈTICAMENT EL COL·LECTIU HUMÀ	7

	Pág.
LLIBRES	10
PLOMA CONVIDADA	11
X SETMANA DE RENOVACIO EDUCATIVA.	
ICE	12
OPORTUNITATS	14
CIDA	16
CIENCIA - FICCIO	17
GRAN JOC - TEST	19

**BUTLLETÍ INFORMATIU
DE LA UNIVERSITAT DE
LES ILLES BALEARS**
Extensió Universitària

Director: Antoni Bennàssar Roig

Coordinació: Biel Mesquida Amengual.

Consell de redacció: Maria Barceló Crespi, Ramon Bassa Martín, Tomàs Colom Pol, M. Carme Fernández Bennàssar, Mariano J. Fiol Amengual, Josep A. Grimalt Orfila, Bartomeu Mulet Trobat, Climent Picornell Bauçà, Rubén Rial Planas, Sebastià Roig Rigo, Isabel Tapia, Àngel Terron.

Editor: Servei de Publicacions

Redacció: Gabinet de Mitjans de Comunicació.
C/. Miquel dels Sants Oliver, 2.
07012 Palma
Tl. (971) 29 52 00

Coberta: Bernat Sansó

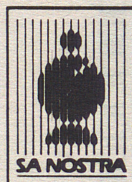
Disseny: Jaume Falconer

Composició:

**TALLER DE
COMPOSICION S.A.**
Calle Jaime Durán, 7
Teléfono 71 77 80
07012-Palma de Mallorca

Impressió: Jorvich, S.L.
D.L.P.M. 317/84

El Butlletí Informatiu de la Universitat de les Illes Balears no participa necessàriament de les idees i opinions expressades en els seus articles.

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

